

Elena BAZILESCU

CONSIDERAȚII ASUPRA FAUNEI DE MAMIFERE DIN OLTENIA ȘI PROPUNERI PENTRU OCROTIREA SPECIILOR RARE

Oltenia, este așezată în sudul-vestul Republicii Socialiste România, cuprinsă între coordonatele geografice : 43°40' la gura Oltului și 45°23' în Pârâng, latitudine nordică ; 22°24' la Orșova și 24°48' la gura Oltului, longitudine estică. Delimitată la nord de Carpații Meridionali, la est de riul Olt, iar spre sud-vest de fluviul Dunărea, Oltenia, constituie prin condițiile sale de relief, climă, sol, etc., ca și prin hotarele ei, o unitate naturală bine definită. Deși cu o suprafață (20 300 km²), aproape de 11 ori mai mică decât a țării, Oltenia, înglobează toate formele de relief care se succed de la nord spre sud : zona muntoasă, dealurile subcarpatice, podișul Getic, cîmpia și luncile Dunării. În Oltenia, carstul este foarte bine reprezentat prin : doline, hornuri, defileuri, ponoare, chei și peșteri cu feerii de basm.

Clima în Oltenia aparține la trei regimuri : pontic, central-european și submediteranean. Pe lângă aceasta, complexitatea reliefului determină un climat cu o diversitate mare de nuanțe.

Rețeaua hidrografică este bogată. Dunărea colectează toate apele curgătoare ale Olteniei care dealtfel izvoresc în marea lor majoritate, din catena Carpaților și care brăzdează dealurile și cîmpiile pe o direcție aproximativ nord-sud. De la Orșova spre Slatina, afluenții cei mai importanți ai Dunării sînt : Cerna, Bahna, Topolnița, Drincea, Desnățuiul, Jiul cu afluenții săi, iar Bistrița, Oltețul și Tesluiu, după ce străbat Oltenia, se varsă în riul Olt care formează hotarul de est al acestei regiuni.

Vegetația din Oltenia este foarte complexă și este alcătuită din păduri, tufărișuri, pajiști etc., concentrînd peste 2200 specii de plante superioare. Aici se întrepătrund elementele continentale cu cele termofile sudice.

Acest cadru natural a suscitat preocupări privind cunoașterea faunei de mamifere din Oltenia, de la sfîrșitul secolului trecut și cu deosebire în prima jumătate a secolului nostru cînd cercetările faunistice au luat o mare dezvoltare în întreaga țară.

R. CĂLINESCU (1924, 1927, 1928, 1930) a semnalat mai multe specii de mamifere pentru Oltenia dintre care *Vormela peregusna* Gueld., colectat în Piatra Cloșani, I. MOCANU, ELEONORA LAZĂRESCU (1928) citează pe *Sciurus vulgaris* var. *italicus* la Tismana — Gorj, MARGARETA DUMITRESCU, JANA TANASACHI, TR. ORGHIDAN (1963) au făcut cunoscute speciile de lilieci găsite în toată țara, și deci și în Oltenia, ALEXANDRA POPESCU, PROFIRA BARBU, M. HAMAR, MAIA SUTOVA (1975) semnalează mai multe specii de micromamifere în zona „Porțile de Fier”. ELENA BAZILESCU (1970, 1973, 1976, 1980) publicată date asupra mamiferelor din Oltenia și în special asupra Chiropterelor. S. IANA, A. PETCU (1976) menționează specia *Vulpes vulpes melanogaster* în biotopii defileului Dunării la Iablanița și Mehadia (jud. Caraș-Severin), în apropiere de Cloșani, jud. Mehedinți, iar *Vormela peregusna* a fost prins la Mehadia. Aceste elemente balcanice se infiltrează pe valea Cernei, Belarecăi și Mraconiei.

LISTA SPECIILOR DE MAMIFERE SEMNALATE ÎN OLTENIA

Ord. INSECTIVORA Bowdich, 1821

Fam. *Erinaceidae* Bonaparte, 1838

Erinaceus roumanicus Barrett-Hamilton, 1910.

Fam. *Talpidae* Gray, 1825.

Talpa europaea L., 1758.

Fam. *Soricidae* Gray, 1866.

Neomis anomalus Cabrera, 1907.

Crocidura suaveolens Pallas, 1811.

Crocidura leucodon Hermann, 1780.

Sorex araneus L., 1758.

Ord. CHIROPTERA Blumenbach, 1774

Fam. *Rhinolophidae* Bell, 1836

Rhinolophus ferrumequinum (Schreber), 1774.

Rhinolophus hipposideros (Bechst), 1800.

Rhinolophus euryale Blasius, 1853.

Rhinolophus blasii Peters, 1866

Fam. *Vespertilionidae* Gray, 1821

✓ *Myotis myotis* Borkhausen, 1797.

✓ *Myotis capaccinii* (Bonaparte), 1837.

✓ *Myotis oxygnathus* Monticelli, 1885.

Myotis emarginatus (Geoffroy), 1806.

✓ *Myotis bechsteini* Kühl, 1818.

→ *Myotis mystacinus* Kühl, 1819.

Nyctalus noctula (Schreber), 1774.

Nyctalus leisleri Kühl, 1818.

Plecotus auritus (Linné), 1758.

Plecotus austriacus Fischer, 1829.

Barbastella barbastellus (Schreber), 1774.

Vespertilio murinus Linné, 1758.

Pipistrellus pipistrellus (Schreber), 1774.
Fem. *Minioperidae* Mein et Tupinier, 1977
Miniopterus schreibersi (Kühl), 1819.

Ord. LAGOMORPHA Brandt, 1855

Lepus europaeus Pallas, 1778.

Ord. RODENTIA Bowdich, 1821

Fam. *Sciuridae* Gray, 1821

Sciurus vulgaris L., 1758

Sciurus vulgaris var. *italicus*

Citellus citellus Pallas, 1778

Fam. *Muscardinidae* (Kaup), 1829

Glis glis (L.), 1766

Muscardinus avellanarius (L.), 1758

Dryomys nitedula (Pallas), 1779.

Fam. *Cricetidae* Rochebrune, 1883

Cricetus cricetus (L.), 1758

Fa. *Muridae*, Gray, 1821.

Rattus norvegicus Erxlb, 1777.

Rattus rattus (L.), 1758.

Mus musculus (L.), 1758.

Mus musculus spicilegus, Petényi, 1882

Micromys minutus Pallas, 1778.

Apodemus agrarius (Pallas), 1798.

Apodemus sylvaticus (L.), 1758.

Apodemus microps Kratochvíl et Rosicky, 1952.

Apodemus flavicollis Melchior, 1834.

Fam. *Microtidae* Cope, 1891.

Ondatra zibethica (L.), 1758.

Clethrionomys glareolus Schreber, 1780.

Microtus arvalis Pallas, 1778.

Arvicola terrestris (L.), 1758.

Fam. *Spalacidae* Gray, 1821

Spalax leucodon Nordm., 1840

Ord. ARTIODACTYLA Owen, 1898

Fam. *Suidae* Gray, 1821

Sus scrofa L., 1758

Fam. *Cervidae* Gray, 1821

Dama dama (L.), 1758

Cervus elaphus L., 1758

Capreolus capreolus (L.), 1758.

Fam. *Bovidae* Gray, 1821

Rupicapra rupicapra L., 1758

Ord. FISSIPEDIA Blumenbach, 1791

Fam. *Canidae* Gray, 1821

Vulpes vulpes L., 1758

Vulpes vulpes melanogaster Bp., 1838

Canis lupus L., 1758
Canis aureus L., 1758
 Fam. *Ursidae* Grav. 1825
Ursus arctos L., 1758
 Fam. *Mustelidae* Swainson, 1835
Lutra lutra (L.), 1758
Meles meles (L.), 1758
Martes martes (L.), 1758
Martes foina (Erxlb.), 1777.
Mustela putorius L., 1758.
Mustela nivalis (L.), 1760
Vormela peregusna Güld, 1770
 Fam. *Fellidae* Gray, 1821
Felis silvestris Schreber, 1777
Felis lynx (L.), 1758.

Menționăm că speciile : *Neomis anomalus*, *Crocidura suaveolens*, *Crocidura leucodon*, *Micromys minutus*, *Anodemus microps*, *Apodemus flavicollis*, *Microtus arvalis*, *Arvicola terrestris*, *Vulpes Vulpes melanoqaster*, au fost semnalate în zona . Porțile de Fier în localități ce aparțin jud. Caraș-Severin, dar care sînt situate în vecinătatea jud. Mehedinți unde sînt prezenți biotopi similari celor în care au fost colectate. De asemenea subliniem că un exemplar de *Canis aureus* a fost vînat în Oltenia la Ghidici, în noiembrie 1929, prim a dată semnalată această specie în România.

Fauna de mamifere a Olteniei aparține mai multor biotopi : acvatic, pădure, pașisti, culturi agricole, subteran, fiind caracterizată printr-o mare diversitate de specii și printr-un amestec de elemente central-europene cu elemente mediteraneene, balcanice, paleartică, europene etc.

Multe specii de mamifere prezenta pe teritoriul Olteniei, au importanță cinegetică și economică. Unele dintre ele au densitatea ridicată și extensiune largă, datorită pe de o parte măsurilor de ocrotire și recoltare rațională, iar pe de altă parte condițiilor climatice favorabile. O creștere remarcabilă a efectivelor se constată la speciile : *Sus scrofa*, *Capreolus capreolus*, *Dama dama*, *Cervus elaphus*.

De menționat pentru județele de cîmpie ale Olteniei : Dolj și Olt sînt speciile *Cervus elaphus* și *Dama dama*, care se dezvoltă foarte bine în ecosistemul de pădure din zonele Bratovoști și Resca. În bălțile Dunării de la Calafat, Ciuperceni, Desa, specia *Ondatra zibethica* se găsește în creștere numerică, iar *Sciurus vulgaris*, poate fi observată în Parcul Poporului Craiova, limita sudică a Olteniei pentru vechea. De asemenea, se remarcă creșterea efectivelor de *Ursus arctos*, precum și a monumentelor naturii *Felis lynx* și *Rupicapra rupicapra*, în masivele Paring și Cozia. Ponderea numerică este deținută de speciile : *Lepus europaeus*, *Vulpes vulpes*, *Meles meles*, *Mustela putorius*, *Mustela nivalis*. În scădere numerică sînt speciile : *Canis lupus*, *Lutra lutra*, *Martes martes*, *Martes foina*, *Felis silvestris*.

Din informațiile culese pe teren de la paznicii de vânătoare, precum și de la inspectoratele silvice, se poate afirma că în județele Dolj și Olt, nu mai există lupul, iar vidra este în număr foarte redus în toate județele Olteniei. Acest lucru îl dovedește exemplul din jud. Vilcea, unde în 1970 au fost semnalate 30 exemplare, iar în 1975, numai 10, iar în jud. Dolj, au fost semnalate în 1979 numai 2 exemplare.

Dacă pentru speciile de mamifere cu valoare cinegetică și economică există preocupare pentru respectarea normelor de vînat și de înmulțire, pentru micromamiferele insectivore este necesar să se întreprindă unele măsuri de protecție, îndeosebi pentru Chiroptere.

Importanța liliecilor pe plan mondial este indubitabilă cu atît mai mult cu cît ei trăiesc în toate ecosistemele globului. Așa dar, cunoașterea și protecția lor trebuie considerată ca o problemă în strînsă legătură cu economia fiecărei țări. Toți cercetătorii, care studiază fauna de chiroptere, sînt de acord că numărul lor scade datorită urbanizării puternice ce are loc în lume. Cauzele principale sînt : poluarea prin insecticide, scăderea numărului de habitate disponibile, distrugerea arborilor bătrîni și scorburoși, ocuparea peșterilor de către om pentru diferite activități. Desigur că sînt și factori meteorologici, care contribuie la scăderea numărului de lilieci. Un număr mare de lilieci sînt distruși direct de către om.

Sînt numeroase țări, care au recunoscut importanța conservării liliecilor și au adoptat legea protecției lor.

Deoarece multe specii de lilieci sînt migratoare este necesar ca toate țările să ia egale măsuri de protecție.

La această concluzie s-a ajuns și în cadrul celei de a doua Conferințe internaționale pentru studiul Chiropterelor, ce a avut loc la Amsterdam, în 1970.

Protecția liliecilor implică inițierea unor măsuri, care să favorizeze înmulțirea lor interzicîndu-se tulburarea coloniilor, alungarea și uciderea acestor animale.

CONCLUZII

Pe teritoriul Olteniei au fost semnalate 65 specii de mamifere, cifră ce reprezintă aproape 2/3 din speciile cunoscute în țară. Această bogăție naturală trebuie păstrată și ocrotită. Pentru aceasta se impune ca fiecare domeniu, care are o influență directă și hotărîtoare asupra mediului natural ca ; silvicultura, agricultura, cinegetica, urbanizarea ș.a., să aibă în atenție cerințele ecologice ale animalelor.

Se recomandă următoarele măsuri : — statistica reală a efectivelor ; — urmărirea evoluțiilor populațiilor și a condițiilor ecologice în mod continuu ; — păstrarea habitatelor ocupate și crearea de adăposturi artificiale unde aceasta se cere ; — combaterea și recoltarea să se facă rațional, să nu se extermină specia și să se interzică folosirea insecticidelor și a pesticidelor, acolo unde au urmări negative ; — asigurarea condițiilor de viață specifice fiecărei specii în vederea menținerii în tezaurul faunistic.